

SV

SV

SV

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION

Bryssel den 18.7.2005
KOM(2005) 329 slutlig

MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN

**om åtgärder för att öka säkerheten i fråga om sprängämnen, detonatorer, skjutvapen
och utrustning för bombtillverkning**

MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN

om åtgärder för att öka säkerheten i fråga om sprängämnen, detonatorer, skjutvapen och utrustning för bombtillverkning

1. INLEDNING

Att använda sprängämnen för att skada oskyldiga människor har varit terroristernas vanligaste metod att injaga fruktan hos folk som varit vana vid att leva i demokratiska, fria och öppna samhällen. I oktober 2003 slog man vid Europeiska rådets möte med medlemsstaternas inrikes- och justitieministrar fast att det inte fanns något behov av att införa nya bestämmelser om lagring och transport av sprängämnen. Men efter terroristattacker i Madrid den 11 mars 2004 växte det fram en samsyn inom EU:s medlemsstater om behovet av att utveckla ett mer enhetligt system för att förhindra att sprängämnen, detonatorer, skjutvapen och utrustning för bombtillverkning hamnar i händerna på terroristerna. I sin **deklaration av den 25 mars förklarar Europeiska rådet** att man *"inser att det finns ett behov av att se till att terroristorganisationer och terroristgrupper inte har tillgång till instrument för sin verksamhet."* Rådet konstaterar vidare: *"Särskilt finns det ett behov av att garantera ökad säkerhet när det gäller skjutvapen, sprängämnen, utrustning för att tillverka bomber och teknik som bidrar till att terroristattacker begås."* Vidare uppmanades rådet och kommissionen i **Europeiska unionens reviderade handlingsplan mot terrorism från juni 2004** att utreda omfattningen av åtgärder för att garantera större säkerhet i fråga om sprängämnen (åtgärd 3.6.1).

Kommissionen uttryckte i sitt **meddelande från 2004** *"Terroristattacker – förebyggande, beredskap och insatser"*¹ sin avsikt att vid behov lägga fram förslag för att garantera högsta möjliga säkerhetsnivå i Europa. I **"Haagprogrammet för stärkt frihet, säkerhet och rättvisa i Europeiska unionen"**, som Europeiska rådet anslöt sig till i november 2004, uppmanas kommissionen uttryckligen att *"lägga fram förslag i syfte att förbättra säkerheten vid lagring och transport av sprängämnen och säkerställa spårbarhet av industriella och kemiska prekursorer."* (I det här sammanhanget avses med "prekursorer" konstruktionsdelar och kemiska råvaror för tillverkning av explosiva anordningar och ämnen.) Kommissionen ser mycket positivt på denna uppmaning och presenterar sina förslag i det här meddelandet.

Kommissionen anser att alla berörda parter – framför allt aktörerna inom det aktuella området (däribland tillverkare, slutanvändare, transportföretag och forskare), medlemsstaterna och Europol – måste bidra till att öka säkerheten i fråga om sprängämnen och skjutvapen. Nyttan av den lagliga användningen av dessa produkter i näringslivet ifrågasätts inte, men politikerna måste **sörja för allmänhetens säkerhet genom att minska eller helt eliminera möjligheten till missbruk**. Tillverkare av sprängämnen och skjutvapen började för länge sedan att lägga stor vikt vid säkerheten och se till att produkterna uppfyllde vedertagna säkerhetskrav. Samma tillvägagångssätt bör tillämpas på säkerheten för medborgare och egendom inom medlemsstaterna. Kommissionen vill att alla aktörer ändrar synsätt: De bör inte längre fråga sig "huruvida" säkerhet kan uppnås, utan "hur". Kommissionen är i det sammanhanget beredd att delta i ett **samråd med den privata sektorn** i syfte att öka säkerheten när det gäller råvaror, konstruktionsdelar och färdiga produkter längs hela tillverknings- och försörjningskedjan – framför allt i fråga om lagring, försäljning,

---

¹ KOM (2004) 698 slutlig, 20.10.2004.

transport och spårbarhet. Kommissionen kan här dra nytta av sina erfarenheter från andra områden – t.ex. spårbarhet inom livsmedelsproduktion och försörjningskedjor i syfte att skydda människors hälsa – när man skall utveckla metoder för att garantera säkerheten i fråga om sprängämnen och skjutvapen.

2. PLAN FÖR ÖKAD SÄKERHET PÅ SPRÄNGÄMNESOMRÅDET

Kommissionen planerar att **samla alla viktigare aktörer**: tillverkare av sprängämnen och företag som handlar med dem, experter från Europol och SitCen (*Situation Centre* – EU:s s.k. lägescentral eller situationscenter som bl.a. gör bedömningar av terroristhot), nationella experter från medlemsstaterna samt tjänstemän från kommissionen och Council Terrorism Working Party (rådets arbetsgrupp för frågor om terrorism). Kommissionen kommer därefter att utreda frågan om bildandet av en expertgrupp för frågor om sprängämnen som skulle ha till uppgift att utarbeta en *EU-plan för ökad säkerhet i fråga om sprängämnen och skjutvapen* och överlämna den till kommissionen. Planen måste vara utformad så att den offentliga sektorns åtgärder kompletterar den privata sektorns, och så att bestämda mål sätts upp. Man måste fastlägga hur planen skall genomföras och resultaten mätas. Expertgruppen skulle kunna bedöma behoven inom områden av betydelse för ökad säkerhet när det gäller sprängämnen och skjutvapen. Den kan också ha till uppgift att kartlägga de brister i kapaciteten för detektering och insatser i EU som behöver åtgärdas samt att uppskatta kostnaderna för åtgärderna.

3. LAGRING, TRANSPORT OCH SPÅRBARHET

I enlighet med Haagprogrammet fokuserar detta meddelande på lagring, transport och spårbarhet. Säkerhetssystem för lagring av sprängämnen – t.ex. med hjälp av **utrustning och välfungerande normer för bokföring och revision** – är av avgörande betydelse när det gäller att förhindra att terrorister genom stöld eller bedrägligt förfarande kommer över lagligt framställda produkter. Genom öppen redovisning underlättas noggrann kontroll av överföringar av produkterna, och spårningsmetoder – t.ex. med etikettering eller märkning – är användbara när det gäller att följa sprängämnena längs deras väg från tillverkning till användning, och för att upptäcka riskfyllda överföringar och misstänkta innehav. Man bör också undersöka möjligheter att införa skyldighet för dem som handlar med sprängämnen att rapportera misstänkta inköp eller motsvarande, t.ex. inköp av sprängämnen som väcker misstanke p.g.a. köparens uppträdande, storleken på inköpen etc. Till detta kommer att transporter av farliga produkter – t.ex. sprängämnen, alla former av utrustning för bombillverkning samt bomber – kan bli utsatta för rån eller olagligen dirigeras om till en annan bestämmelseort än den avsedda. **Säkerhetssystem och spårbarhet måste därför också ingå som en centralt inslag i alla led av försörjningskedjan.**

Åtgärder för att bekämpa terrorism bör inriktas mot alla tänkbara källor, och problemet måste angripas på bred front. Om man uppnår bättre detektering enbart för vissa slags sprängämnen och detonatorer, behöver terroristerna bara se sig om efter annan utrustning som är ännu svårare att detektera.

En **omfattande analys av detekteringsmetoder och deras träffsäkerhet** för olika typer av sprängämnen skulle på ett värdefullt sätt bidra till kartläggningen av de största riskerna. Arbetet med att minska risken för att sprängämnen missbrukas av terrorister eller andra brottslingar bör ske på bred front. Det kan ingå reglering av handel med sprängämnen – bl.a. med skyldighet att rapportera misstänkta inköp och liknande transaktioner – märkning, samt skärpta säkerhetskrav för transport och lagring. Andra inslag kan vara insats av teknisk utrustning för detektering, märkning

och spårning, informationsutbyte och ömsesidig utredningshjälp. EU – som i alla frågor önskar upprätthålla det ömsesidigt fruktbara samarbetet med USA – får inte låta det växa fram ett transatlantiskt ”teknikgap”, framför allt när det gäller användning av detekteringsutrustning i transportknutpunkter.

Det förekommer också **hemmagjorda sprängämnen** som framställs av allmänt tillgängliga kemikalier. De utgör ett hot i samma omfattning som kommersiellt tillgängliga sprängämnen. Även när det gäller dessa ämnen bör man prioritera forskning om möjligheten att upptäcka dem.

En stor fara utgörs också av **sprängämnen som inte längre används för militärt bruk** och som kommer ut på marknaden. Eftersom militära sprängämnen normalt inte är märkta kan chansen att upptäcka dem vara mindre än för sprängämnen för civila ändamål. Både den tillåtna, lagliga handeln med sprängämnen från militära överskottslager – som sker via officiella kanaler – och den illegala handeln med sprängämnen från samma källor, och den omfattning med vilken den organiserade brottsligheten i Europa deltar i illegala överföringar, utgör därför en allvarlig källa till oro och ett problem som kräver en skyndsam frontalattack. I en **FN-rapport**² konstateras att flera stater i Östeuropa har uttryckt farhågor över den illegala handeln med militära sprängämnen och bomber från överskottslager i f.d. Sovjetunionen. Det finns stora lager av sprängämnen för militärt bruk också i Central- och Östeuropa. Man genomför arbetsprogram för att destruera lagren, men resultaten har än så länge varit blygsamma. Det krävs betydande förbättringar.

4. AKTUELL LAGSTIFTNING OCH FÖRESLAGNA ÅTGÄRDER

4.1. Handel med konstgödsel

I artiklarna 25–28 i **gödselmedelsförordningen**³ finns bestämmelser om vissa säkerhetsåtgärder, säkerhetskontroller och särskilda krav för säkerhetsprovning avseende ammoniumnitratgödselmedel. Enligt artikel 26 skall tillverkarna också föra register över tillverkningsanläggningarna och deras huvudmän.

Kommissionen utreder för närvarande möjligheten av att ändra förordningen genom att införa krav på att gödselmedel baserade på ammoniumnitrat får säljas enbart till personer som har tillstånd och som kan uppvisa bevis på att gödselmedlen skall användas enbart för jordbruksändamål. Utredningen kan dessutom omfatta införande av en skyldighet för företag som säljer de aktuella gödselmedlen att anmäla misstänkta inköp och liknande transaktioner till polisen. Medlemsstaterna bör också uppmuntras att vidta liknande åtgärder för gödselmedel som inte omfattas av gödselmedelsförordningen.

4.2. Lagring av sprängämnen

Lagring av sprängämnen omfattas av **Seveso II-direktivet**⁴. Det är inte inriktat på sprängämnen som sådana, utan på fasta anläggningar för lagring av större mängder av farliga ämnen. Direktivet är i huvudsak fokuserat på anläggningarnas ”interna” säkerhet – dvs. driftsäkerhet och tillförlitlighet

---

² FN:s rapport ”*Illicit Manufacturing of and trafficking in explosives by criminals and their use for criminal purposes*” (23.1.2002); E/CN.15/2002/9/Add.1. (FN:s rapport om olaglig tillverkning av eller brottslingars handel med explosiva ämnen och användning av sådana ämnen för brottsliga ändamål.)

³ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2003/2003 av den 13 oktober 2003 om gödselmedel.

⁴ Seveso II-direktivet (96/82/EG) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga olyckshändelser där farliga ämnen ingår (EGT L 10, 14.1.1997).

– mer än på deras skydd mot yttre angrepp. Direktivet innehåller inga krav på säkerhetsanalyser avseende yttre hot och angrepp, och det saknas också bestämmelser om ytterligare säkerhetsåtgärder för anläggningar som antingen är särskilt utsatta för terroristattacker eller tänkbara mål för attacker. Det bör ändå framhållas att alla krav som rör begränsning av skadeverkningar av olyckor – och då framför allt genom upprättande av katastrofplaner – också kan vara till nytta för att begränsa följderna av terroristattacker riktade mot Seveso-anläggningar. Dessutom finns en del av de uppgifter som behövs för en riskbedömning redan i säkerhetsrapporterna.

Kommissionen arbetar för närvarande med säkerhetsfrågor för anläggningar som omfattas av Seveso II-direktivet och där det finns farliga ämnen såsom sprängämnen och ammoniumnitrat. Arbetet omfattar bl.a. följderna av tänkbara internationella fientliga handlingar, avsiktligt initierade katastrofer och åtgärder för att förebygga dem. En gemensam workshop om skydd av riskanläggningar mot internationella fientliga handlingar ägde rum i Budapest den 28–29 april 2005. Resultaten finns på kommissionens webbplats

http://europa.eu.int:8082/comm/environment/seveso/conf_events.htm

Seveso II-direktivet tillämpas huvudsakligen på kemiska och petrokemiska produktionsanläggningar med mycket stora mängder kemikalier. I direktivet görs ingen åtskillnad mellan vanligt farligt gods och farligt gods i form av sprängämnen eller motsvarande produkter, av vilka de sistnämnda genom missbruk kan leda till stora mängder olycksoffer och omfattande skadegörelse. Bestämmelser för att minska de ökade riskerna bör därför gälla särskilt för höggradigt farliga produkter, såsom sprängämnen.

Kommissionen kommer att lämna rekommendationer till medlemsstaterna om att ta initiativ för att öka säkerheten på alla företag och för all personal som ansvarar för och hanterar farliga produkter i form av sprängämnen eller motsvarande. Det skall ske genom att säkerhetsplaner upprättas och tillämpas. Planerna kan ha inslag som kommissionen ringat in som viktiga.

4.3. Transport av sprängämnen och andra farliga produkter (*Transport of Dangerous goods – TDG*)

EU:s medlemsstater skall senast den 1 juli 2005 i nationell lagstiftning ha omsatt EU:s säkerhetsbestämmelser för transport av farligt gods på väg och järnväg. De flesta medlemsstater har emellertid ytterligare, nationella bestämmelser om bestämda kategorier av farliga produkter. *Berörda branschorganisationer har utarbetat riktlinjer för säkerhetsbestämmelser om transport av farligt gods. Riktlinjerna täcker alla aktuella sektorer av näringslivet. Kommissionen har stött detta arbete, och riktlinjerna blev klara i april 2005. Detta samarbete utgör ett centralt inslag när det gäller att öka säkerheten för transport av sprängämnen eftersom industrin har möjlighet att fastställa egna riktlinjer som är strängare.*

Som en komplettering av rådets direktiv 93/15/EEG antog kommissionen i april 2004 genom sitt beslut 2004/388/EG ytterligare bestämmelser för kontroll av överföringar av explosiva ämnen mellan medlemsstater. Syftet med beslutet är att göra transporter över nationsgränserna säkrare. Det går ut på att uppgifter som krävs för överföringar skall anges på ett standardiserat överföringsdokument. Beslutet innehåller också förfaranden som skall följas vid sådana överföringar.

De förbättrade kontrollåtgärderna för överföring av explosiva varor mellan medlemsstaterna gör det lättare att spåra ämnena och kontrollera att förflyttningarna har godkänts av berörda nationella

myndigheter. På överföringsdokumentet skall finnas uppgifter om vilka företag eller organisationer som tillverkat de olika explosiva varorna och om transportvägen, samt godkännanden av alla medlemsstater som sprängämnen kommer att transiteras genom. På så sätt underlättas spårningen längs vägen från tillverkare till användare.

För att uppnå de mål som satts upp i EU:s handlingsplan mot terrorism (punkt 4.2), *har kommissionen inlett arbetet med en strategi för säkerhet i försörjningskedjan. Meningen är att komplettera den befintliga lagstiftningen om säkerhet inom olika transportområden – t.ex. luftfart, sjöfart och hamnar – samt öka säkerheten för landtransporter.*

Den centrala uppgiften i denna politiska process är att utforma initiativ och åtgärder – både av rent rättslig och av direkt verksamhetsinriktad karaktär – för näringslivet i syfte att höja säkerhetsmedvetandet inom EU:s nationella försörjningskedjor utan att lägga hinder i vägen för handeln. På det sättet skall terroristhoten motverkas.

Försörjningskedjans säkerhet kommer att utvecklas successivt. Att göra säkerhetstänkandet till daglig rutin – dvs. att ständigt vara uppmärksam på säkerhetsfrågor – i transportverksamheten inom EU kommer att bidra både till att förbättra företagens kvalitetsprestanda, och till att höja deras beredskap mot olika former av angrepp. När det gäller den internationella handeln är säkerhetspolitikens framgång på transportområdet beroende av att relationerna mellan staterna präglas av ömsesidig nytta.

4.3.1. Detektering av sprängämnen och skjutvapen på flygplatser

Efter 11 september-attackerna och andra attentat med anknytning till luftfarten, har säkerheten på flygplatser höjts. Enligt **ramförordningen 2320/2002 om införande av gemensamma skyddsregler för den civila luftfarten** är skjutvapen och sprängämnen förbjudna föremål. Det innebär att alla passagerare och deras bagage – både kabinbagage och lastrumsbagage – måste säkerhetskontrolleras med accepterade metoder. Kommissionen utför inspektioner, bl.a. för att kontrollera att dessa krav uppfylls.

Med bistånd av "Aviation Security Committee" (AVSEC – den internationella kommittén för flygsäkerhet) kontrollerar kommissionen för närvarande tillämpningen av tekniska specifikationer och prestandakrav för olika typer av detekteringsutrustning som används på medlemsstaternas flygplatser.

4.4. Tillverkning och försäljning av sprängämnen. Spårbarhet.

I rådets direktiv 93/15/EEG av den 5 april 1993 om harmonisering av bestämmelserna om utsläppande på marknaden och övervakning av explosiva varor för civilt bruk⁵ – t.ex. för gruvbrytning och rivningsarbeten – fastläggs de grundläggande krav som sprängämnen måste uppfylla vid provning för att omfattas av principen om fri rörlighet inom EU, utan att de optimala säkerhets- och skyddsnivåerna sänks. I direktivet finns också bestämmelser om hur överföringar av sprängämnen och ammunition skall övervakas. Eftersom den ökade risken för terrorism gör att denna lagstiftning uppenbart inte är tillräcklig, har kommissionen inlett ett samråd om säkerhetsfrågor med den berörda branschen. Man kan införa nya rutiner på en mängd olika områden: märkning av sprängämnen och detonatorer, skärpta säkerhetsbestämmelser för lagring och transport samt skyldighet att rapportera misstänkta inköp och liknande transaktioner.

---

⁵ EGT L 121, 15.5.1993.

När man upptäcker sprängämnen är det av avgörande betydelse för utredarna att fastställa deras ursprung. Som exempel kan nämnas de schweiziska lagbestämmelserna på det här området som är mycket stränga och kräver att sprängämne skall märkas innan de släpps ut på marknaden. Men när det gäller just Schweiz har andelen uppklarade fall med märkta sprängämnen hittills ändå inte varit väsentligt högre än andelen uppklarade fall med omärkta sprängämnen.

Kommissionen föreslår att man gör en nyttokostnadsanalys för märkning av sprängämnen med hjälp av elektromagnetiska koder.

4.5. Detektering av sprängämnen

Sprängämnen kan upptäckas med olika metoder, t.ex. genomlysning med röntgenstrålning, bombhundar och system för gasdetektering. Det går inte att på ett tillfredsställande sätt upptäcka sprängämnen med en enda metod ensam – man måste alltid kombinera flera. Men om man gjorde det obligatoriskt att använda ett enda spårämne i EU för alla sprängämnen, skulle det bli lättare att upptäcka dem eftersom sensorerna i så fall som regel bara behöver upptäcka en enda substans. Men förekomsten av utlandstillverkade sprängämnen gör att detektorerna ändå måste klara av att upptäcka andra spårämnen liksom omärkta sprängämnen.

Det bedrivs omfattande forskningsprogram om ”elektroniska näsor” och annan teknik. Genom EU-kommissionens NOSE II-program – det andra expertnätet för forskning om artificiellt luktsinne – har man fått möjlighet att bilda ett nätverk av forskare på luktsinnesområdet. Men ett första betydelsefullt steg vore att genomföra en omfattande undersökning av befintliga detekteringsmetoder och deras exakta träffsäkerhet, detekteringstid och kostnad för varje typ av sprängämne. På det sättet kan man hitta luckor i tekniken och rikta in forskningsprogram på dem. Man bör också ordentligt prova vilka kombinationer av utrustning som ger bäst resultat, eftersom det är omöjligt att upptäcka sprängämnen ordentligt med ett system som består av ett enda steg.

Kommissionen kommer att genomföra en sådan integrerad analys av detekteringsmetoder. Det kommer att ge en god grund för lagstiftningsåtgärder för detektering. Innan man nått dit rekommenderar kommissionen att man skall införa bestämmelser som gör det obligatoriskt att använda detektorer på strategiska platser, t.ex. flygplatser.

4.6. Detonatorer

Detonatorer är små, och risken för stöld är därför stor. Dessutom är de svåra att detektera. Att göra det lättare att upptäcka dem skulle täppa till en farlig lucka i säkerheten hela vägen från tillverkare till slutanvändare. Kommissionens gemensamma forskningscenter kunde analysera några av de metoder som finns tillgängliga och som ökar möjligheten att detektera detonatorer. *Beroende på resultaten av analyserna från Gemensamma forskningscentret skulle kommissionen kunna lägga fram ett förslag om ändring av rådets direktiv 93/15/EEG så att det blir obligatoriskt att använda någon form av märkning, spårämne eller någon form av annan detekteringskälla.*

4.7. Samarbete för brottsbekämpning inom sprängämesområdet

Efter en kartläggning av kapacitetsbrister i fråga om personal, metoder och utrustning som behövs inom EU för att detektera, beslagta och oskadliggöra konventionella hemmabyggda bomber eller icke-konventionella bomber, dvs. ”smutsiga bomber” (”dirty bombs”) – t.ex. för spridning av strålning eller bakterier – kommer det att krävas en ingående studie om en metod för att råda bot på bristerna. Kommissionen har samlat in uppgifter från medlemsstaterna genom en enkät och överlämnade resultaten till rådet 2004. De brister som uppdragas genom en efterföljande analys kan

avhjälpas på en mängd olika sätt. Man kan t.ex. fokusera forskningen på relevanta områden och bygga upp system som gör att medlemsstaterna kan bistå varandra solidariskt, t.ex. genom initiativ för ömsesidigt bilateralt eller multilateralt samarbete.

4.7.1. *Europols databas över terroristbomber*

Europol administrerar en EU-omfattande databas över terroristbomber och den organiserade brottsligheten. EU:s brottsbekämpande organ – och framför allt dess *Explosive Ordnance Disposal Units (EOD Units* – ammunitionsröjningsteam eller EOD-team) behöver dygnet runt ha tillgång till data om sprängämnen, terroristbomber och deras beståndsdelar för att utan dröjsmål kunna utbyta uppgifterna med varandra vid terroristattacker eller terroristhot med bomber.

Europol håller redan på att utreda frågan om ett centralt datasystem för lagring av uppgifter om terroristbomber. Det kan vara fråga om skriftlig information, data i strukturerad form samt multimedieinformation i form av bilder av elektroniska delar och kretsar.

Informationsutbytet via Europols databas kommer att ha stor betydelse när det gäller hemmagjorda sprängämnen, och EOD-nätverket passar perfekt för att sammanställa en förteckning över hemmagjorda bomber (*Improvised Explosive Devices, IED*) och bedöma deras verkan.

Europol bör varje halvår rapportera de uppgifter som kommit från medlemsstaterna och registrerats i databasen. På så sätt kommer kommissionen och de behöriga myndigheterna i medlemstaterna att bättre inse nyttan av att använda databasen.

4.7.2. *Kartläggning av medlemsstaternas kapacitet*

Kommissionen överlämnade förra året ett enkätformulär till rådet. Rådet genomförde sedan enkäten för att bedöma medlemsstaternas kapacitet och framtida samordning av sina EOD-team. Svaren har varit till hjälp för bedömningen av kapaciteten i form av personal, metoder och utrustning för detektering, beslag och oskadliggörande av hemmabyggda konventionella bomber och ”dirty bombs”. I kartläggningen bedöms också staternas förmåga när det gäller kriminaltekniska undersökningar i samband med bombattacker. Den kommer också att vara det första steget mot ett organiserat samarbete baserat på solidaritet mellan medlemsstaterna för ömsesidigt bistånd vid allvarliga terroristangrepp.

4.7.3. *Explosive Ordnance Disposal Units Network (EOD) – nätverk för ammunitionsröjningsteam (EOD-team)*

Som en uppföljning av kapacitetsbedömningen bör man utreda bildandet av ett EU-omfattande nätverk av EOD-team från medlemsstaterna, enligt mönster av nätverk som redan byggts upp på andra områden, t.ex. det europeiska nätverket för skydd av offentliga personer (*Network of Protection of Public Figures*). Nätverket kan fungera som ett forum för öppet och obehindrat utbyte av information om metoder och insatstaktik. Förbättring av detekteringskapaciteten bör vara en prioriterad uppgift.

Kommissionen arbetar för närvarande med att upprätta ett nätverk av EOD-team på grundval av svaren på enkäten till medlemsstaterna.

4.7.4. *Improvised Explosive Devices Forensic Network (IED) – kriminaltekniskt nätverk för hemmagjorda bomber*

Under en efterföljande fas kan det föreslagna nätverket av EOD-team utvidga sin verksamhet till att omfatta även utbyte av information om kriminaltekniska aspekter av hemmagjorda bomber (*Improvised Explosive Devices, IED*). *Bildandet av ett kriminaltekniskt nätverk kan tjäna som utgångspunkt för utarbetandet av en gemensam strategi för politiska åtgärder inom undersöknings- och forskningsområdena och för harmonisering av de metoder som är aktuella.*

4.8. Forskning och teknisk utveckling (FoTU)

Genom FoTU kan man minska de risker som har samband med tillverkning, transport och förvaring av skjutvapen, sprängämnen, utrustning för tillverkning av bomber, samt teknik som kan användas för terroristattacker. Genom forskning kan man också förbättra teknik för detektering, märkning och spårning.

För perioden 2004–2006 har en treårig åtgärd inletts för att skapa gynnsamma villkor för en förbättring av EU:s vetenskapliga, tekniska och industriella förmåga och för att pröva om grunden håller för att sätta igång ett fullt utbyggt EU-program för säkerhetsforskning 2007. Den förberedande åtgärden omfattar fem prioriterade större forskningsområden, däribland terroristbekämpning.

Som uppföljning till den förberedande åtgärden kan man inom ramen för det fleråriga europeiska programmet för säkerhetsforskning genomföra uppgiftsinriktat tekniskt utvecklingsarbete, där man tar hänsyn till slutanvändarnas behov. *Inom ramen för sjunde ramprogrammet för forskning och teknisk utveckling har kommissionen utlyst en ansökningsomgång med inbjudan att lämna in förslag till forskning om nanotekniska lösningar för förbättrade säkerhetssystem, däribland utrustning för detektering av sprängämnen.*

4.9. Samarbete om brottsbekämpning avseende skjutvapen

Det har redan tagits flera initiativ för att förbättra det brottsbekämpande samarbetet i fråga om illegala skjutvapen. Vi kommer att se resultat 2005. Som ett inslag i det program för att motverka vapenspridning (*Counter Proliferation Programme*) som Europols antiterroristenhet (*Counter-Terrorism Unit*) ansvarar för, kommer Europol att erbjuda operativt stöd för utredningar i medlemsstaterna och tillhandahålla analyser av strategiska hot och risker. För närvarande genomför Europol en genomförbarhetsstudie på området illegal handel med skjutvapen. Syftet är att bedöma om man kan bygga upp en analysdatabas över illegala vapen till 2005. Till detta kommer uppbyggnaden av en EU-omfattande kapacitet för spårning av illegala skjutvapen, något som ingår som en del av Europols arbetsprogram för 2005.

Det vore tänkbart att anta en rättsakt med gemensamma normer för rapportering av beslagtagna eller återfunna skjutvapen som använts för brott, eller skjutvapen som har förts undan, tappats bort eller stulits. På det sättet kan man underlätta informationsutbytet för utredningsändamål och ge ett gemensamt rättesnöre för en metod för underrättelsebedömning.

4.10. Skjutvapen – import- och exportbestämmelser och andra aspekter av tillämpningen av FN:s protokoll

I slutet av 2007 kommer kommissionen – efter ett internt samråd med medlemsstaterna och berörda aktörer – att lägga fram ett förslag till en rådsförordning om ett system för import- och exportlicenser för skjutvapen.

Syftet med förordningen är att i EU:s lagstiftning omsätta artikel 10 i ***Tilläggsprotokollet mot olaglig tillverkning av och handel med skjutvapen, deras delar, komponenter och ammunition till Förenta nationernas konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet***. Eftersom protokollet omfattar ett brett spektrum av frågor – t.ex. tull, handel, sprängämnen, utrikesförbindelser och EU:s inre marknad – kommer man att ta hänsyn till alla dessa inslag i förslaget.

2005 kommer kommissionen också att lägga fram ett förslag om en rent teknisk ändring – som alltså inte rör innehållet i sak – av direktiv 91/477/EEG⁶ för att i direktivet – i fråga om överföringar av de skjutvapen inom EU som omfattas av detsamma – ta in bestämmelser som motsvarar kraven i FN- protokollet. Det gäller särskilt protokollets artikel 10 om ”allmänna krav på system för licensiering eller tillståndsgivning av export, import och transit”. Meningen är att dessa redan fungerande system skall tjäna som ett betydelsefullt medel för kontroll och övervakning av import och export av skjutvapen även till och från EU. På så sätt kommer dessa system att komplettera systemen för förebyggande och kartläggning av terroristverksamhet.

En skärpt import- och exportreglering är bara ett av inslagen i förebyggandet av den illegala handeln med skjutvapen. Det måste kombineras med effektiv gränskontroll och en aktiv politik i fråga om relationer mellan grannländer.

---

⁶ Rådets direktiv 91/477/EEG av den 18 juni 1991 om kontroll av förvärv och innehav av vapen.